

Прича за сваки дан у години

365 прича за лаку ноћ

Илустровала Сара Торета
Препричале Кјара Чони и Данила Сорентино

Превела Дијана Радиновић

— Laguna —

1.

ЗЕВС И КОРЊАЧА

Езопова басна

Врховни бог Зевс решио да се жени, па на свадбу позва све животиње. На Олимпу је приређена раскошна гозба на којој се јело грожђе и точило вино и свирала најлепша музика. Зевс је седео на трону и задовољно посматрао званице како се госте и веселе, певају и играју, кад одједном повика: „Станите! А где је корњача?“ Гости утихнуше, па стадоше забринуте да се осврћу око себе. И заиста, све су животиње дошле на Олимп, само корњача није била ту. „Сместа ми је доведите!“, заповеди Зевс, и одмах му доведоше корњачу.

„Како се усуђујеш да не дођеш на моје славље? Мислиш ли да си боља од мене, Зевса?“ „Никако!“, одговори корњача. „Него, мени је код моје куће најлепше.“ Зевс јој на то каза: „Е па добро! Ако је тако, онда је никад више нећеш напуштати. Ето!“ Корњача се истог трена нађе у чврстом оклопу и од тог дана па до дана-данашњег носи га свуда са собом.

2.

КЛИНЧОРБА

Европска народна прича

Утрошној колиби на крају села живела једна сиромашна старица која се ни са ким није дружила. Једне вечери неко јој покуца на врата, ал' она не хтеде да отвори. Придошлица на то повика: „Могу ли да преноћим ту?“ „Немам ни хране ни огрева“, одговори старица, али онај рече: „Није важно.“ Старица онда отвори врата, а у колибу уђе један младић носећи нарамак дрва. „Сад ћемо ми скувати чорбу“, рече он, па заложу ватру пред кућом, стави на њу котло и убаца у њега клин. Наиђе неки сељак и упита га шта то ради, а овај му рече да кува укусну клинчорбу, но да му треба мало шаргарепе. Ако му је да, он ће њему дати тањир чорбе. Сељак пристаде и донесе му шаргарепе. Наиђе други и донесе мало кромпира, трећи донесе репе, четврти брашна, пети комад сланине и тако редом. На крају скуваше дивну чорбу, па је сви заједно у сласт поједоше. Сутрадан младић пође на пут, па рече старици: „Спријатељи се с људима и дели с њима и оно мало што имаш, па никад нећеш гладовати!“

3.

ХРАСТ И ТРСКА

Езопова басна

Крај мочваре растао велики храст. Кад је ветар дувао, храст је поносно пружао своје стогодишње јаке гране ка небу. Под њим је расла танана и гипка трска што се повијала под сваким налетом ветра. „Ти си, трско, тако слаба!“, рече јој храст подругљиво. „Погнеш главу и њишеш се с првим дашком ветра. Треба да стојиш право и мирно као ја. Деца се пењу по мом грању, а одрасли одмарају у мом хладу. А чему ти служиш тако нејака?“ „Не знам“, одговори тужно трска. „Ја сам просто таква – повијам се.“ Онда дође јесен и ударише тешке кише и олује. Једног дана задува силовит ветар који ишчупа храст из корена и обори га. Погледа храст у трску са сузама у очима, па јој тужно рече: „Био сам охол. Опрости! Била си у праву. Човек у животу мора да буде прилагодљив.“

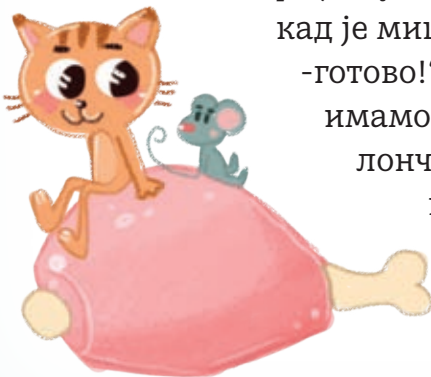

4.

МАЧКА И МИШ У ДРУШТВУ

Балка браће Грим

Мачка и миш постадоше велики пријатељи, па решише да живе заједно. Једног дана пронађоше лончић с машћу, па решише да га оставе за зиму и сакрише га у цркви. Мачки се убрзо пријела маст, па рече мишу: „Морам да идем. Звали ме за куму!“ Потом пође у цркву, па смаза кору с масти. Када се вратила кући, миш је упита: „Које си име дала детету?“ „Кора-доле“, одговори она. Недуго потом мачка поново рече: „Опет ме звали за куму!“ Онда оде, па поједе пола лончета масти. „Које си сад име дала детету?“ „Упола-готово“, одговори мачка. Не прође дуго, а мачка поново пође у цркву под истим изговором, а кад је миш упита које је име дала детету, она му каза: „Потпуно-готово!“ Дође зима и напољу није више било хране. „Срећом имамо ону маст!“, каза миш, па пође у цркву, но затече празно лонче. „Све си смазала док си кумовала!“, повика он. „Прво кору, па пола лончета, а онда...“ „Још једну реч и појешћу те!“, на то ће мачка. „Све!“, излете мишу. А мачка на то скочи и прогута га у једном залагају!

5.

ЦАРЕВО НОВО ОДЕЛО

Балка Ханса Кристијана Андерсена

Био једном један цар који ни за шта друго није марио до да се дотерује. Био је врло ташт: свакога дана облачио је ново одело, па би се кочијом провозао по граду да му се људи диве. Једног дана у замак дођоше две варалице. „Ваше величанство, ми ткамо чудесно платно.“ „А какво то?“, упита их цар. „Тако је fino да је невидљиво очима глупих људи и онима недостојним свога положаја.“ Цар им даде силно благо да му саткају такво платно и сашију му од њега ново одело. Ови му напослетку донесоше... ништа! Не желећи да испадне глуп, цар рече: „Каква чудесна тканина!“ Онда обуче невидљиво одело и пође у поворци кроз град. Силан свет се сјатио да види царево ново одело. Нико га није видео, но сви су му се наглас дивили. А једно дете повика: „Гле! Цар је го!“ Тад сви увидеше истину, као и сам цар, но како беше сујетан, он поносно диже главу и продужи даље.

падне глуп, цар рече: „Каква чудесна тканина!“ Онда обуче невидљиво одело и пође у поворци кроз град. Силан свет се сјатио да види царево ново одело. Нико га није видео, но сви су му се наглас дивили. А једно дете повика: „Гле! Цар је го!“ Тад сви увидеше истину, као и сам цар, но како беше сујетан, он поносно диже главу и продужи даље.

6.

КАКО ЈЕ ПАУК ОСТАО БЕЗ КУЋЕ

Афричка народна прича

Сви знају да паук нема гнездо, него живи по људским кућама, али мало ко зна због чега је то тако. Паук је у почетку живео у једној малој колиби у селу. Једном завлада страшна суша, хране је из дана у дан било све мање, а паук је бивао све гладнији. И тако једнога дана он упрти корпу на леђа, па се кришом увуче у кућу сеоског поглавице, украде му кромпир и сакри га у корпу. У одласку се по-

жали: „Јадан ја, остао сам без куће, па све своје са

собом носим!“ Свакога дана радио је исто док се-

оски поглавица једнога дана не помисли: „Већ

десет дана паук ми долази у кућу и одлази, а

кромпира је све мање и мање. Буде ли још јед-

ном дошао...“ Паук поново дође, а човек га на

одласку заустави. „Покажи ми шта имаш у

корпи!“ „О, само неке моје ситнице“, одговори

паук. Али сеоски поглавица отвори корпу и

нађе у њој кромпир. Онда заувек отера паука

из села и паук тако стварно остаде без куће.

БОЖИЋНА МАСКАРАДА

Прича Мери Еленор Вилкинс Фримен

7.

Први део: Човечуљкова тезга

Једнога дана градоначелник једног лепог места одлучио је да приреди маскараду за сву децу: и за богату и за сиромашну, за ону што чачкају нос и ону што лете као ветар, за ону која се боје мрака и ону што сневају да буду истраживачи. Речју – за све! А како и сиромашна деца заслужују да имају костим какав желе, градоначелник реши да сам плати костиме деци која не могу да их купе.

Убрзо у место дође један необичан човечуљак и постави тезгу на којој су се продавали најчудеснији костими и маске. Сва су деца похитала код њега. Богата деца одабрала су костиме сељака и оџачара, а она сиромашна костиме принчева и витезова. Маскарада је одржана у градоначелничковој палати и деца су се силно забављала, јела ђаконије и играла се. Но кад су се вратила кући, увидеше да не могу да скину костиме са себе. И не само то, него су и поверовала да су стварно они у које су се прерушили.

8.

Други део: Чаробна одећа

Сутрадан пекарев син прерушен у витеза стаде да разгони купце скопљем, а ћерка директора банке прерушена у пастирицу не хтеде да пође у школу без стада оваца. Убеђени да су костими зачарани, родитељи почеше свуда да траже оног човечуљка, али узалуд. Једног дана градоначелник га виде и рече му: „Господине! Стварно желимо да нам деца поново нормално живе! Молим вас, скините костиме са њих!“ Али човек му одговори: „Деца су срећна јер могу да буду оно

што желе да буду. У нормалном животу не могу да бирају, па нека имају све док друга немају ништа.“ Али градоначелник је толико наваљивао и преклињао га да човек на крају рече: „Добро, али само под једним условом: ако сваког Божића дате најсиромашнијој деци много поклона и приредите им овакву маскараду.“ „Хоћу!“, повика градоначелник. Чудни човек онда пуцну прстима и нестаде. Деца су се вратила у уобичајену одећу и од тада су сваке године добијала дивне божићне поклоне и прекрасну маскараду.

9.

ПЧЕЛЕ, ОСЕ И СТРШЉЕН

Езопова басна

Направиле пчеле кошницу у једном шупљем дрвету, но осе су тврдиле да је њихова. Ударише оне у свађу, а њихова дрека привуче пажњу осталих инсеката. Две бубамаре стадоше да се распитују околу: „Цврчку, јеси ли виђао некога код кошнице?“ „Наравно да јесам“, рече он. „Виђао сам жуто-црне инсекте.“ „Тако је! Жуто-црне“, сложи се једна буба. „Онда никад нећемо сазнати чија је кошница“, каза јеленак. „И осе и пчеле имају жуто-црне пруге.“ „Хајде да одемо и питамо судију стршљена“, предложи оба. Сви инсекти одоше пред стршљена и затражише му да пресуди чија је кошница. Он на то рече: „Пошто осе и пчеле слично изгледају, овако ћемо: направите ми саће пуно меда!“ Пчеле се одмах дадоше на посао, а осе се разлетеше на све стране – нису знале да га направе. И тако пчеле повратише своју кошницу пуну слатког меда.

10.

КАКО СУ НАСТАЛИ ВЕТРОВИ

Мит са Аљаске

Живели муж и жена у пустој и леденој земљи. Често су уздисали јер су обоје у срцу носили неиспуњену жељу. „Е, што би лепо било да имамо дете!“, каза жена једне вечери, а муж јој тужно одврати: „Већ смо престари за то!“ После неког времена жена усни чудан сан, па рече мужу: „Знам како ћемо добити дете. Нађи дрво светлости, па га од њега направи.“ Човек пронађе дрво, па од њега издеља прелепог лутка, а он

истог трена оживе. Муж и жена били су пресрећни! Једног јутра лутак пође у шетњу, па наиђе на зид што одваја небо од земље. На њему угледа рупу покривену кожом што се надимала. Он је расече, а кроз њу сместа надре силовит источни ветар. „Добро дошао!“, повика лутак. Онда пође даље, па пусти и топли ветар с југа и ледени северац. Кад пусти све ветрове, лутак седе на врх једног брда и стаде да слуша фијук ветрова. Од тада ветрови фијучу светом, а из дечакове куће не допире више ниједан уздах.

ПЕТАР ПАН

Роман Џејмса Метјуа Бариле

11.

Први део: Дарлингови

Петар Пан није био попут осталих дечака. „Не желим да одра-
стем!“, стално је говорио. И заиста није одрастао. А могао је
и да лети. Једне ноћи Петар Пан оде са својом другарицом вилом
Звончицом и чучну испод прозора породице Дарлинг да слуша приче
које је Венди причала својој млађој браћи Џону и Мајклу пред спа-
вање. Чим су деца затворила очи, Петрова сенка изненада улете у собу
и он уђе за њом кроз прозор да је ухвати. Венди га је видела, али се није
уплашила. „Знаш, можда ја могу да ти помогнем!“, рекла је, па му стрпљиво при-
шила сенку за врхове ципела. „Ово је сјајно!“, одвратио је Петар.

12.

Други део: Недођија

„Што не пођеш са мном у Недођију?“, пре-
дложи Петар Пан Венди. „То је стварно чу-
десно место, а ти би сигурно била сјајна мама из-
губљеним дечацама који тамо живе!“ Венди му
на то одговори осмехом, а Петар Пан се одмах
даде на посао: пробудио је Џона и Мајкла, па
попрскао и њих и Венди Звончициним вилин-
ским прахом. Прах је био светлоплав и блистао
је као да је дијамантски. Троје деце се одигоше
од земље. „Летимо!“, одушевљено заклицаше.
Нечујно су излетели кроз прозор и винули се ка
звезданом небу. Прелетали су поља и градове брзо
као муње и очас посла стигли до Недођије.

13.

Трећи део: Капетан Кука

Петар, Звончица, Венди и њена браћа стигли су близу неког острва, а кад су
погледали доле, видели су на пучини велики црни гусарски брод око кога
је кружио огроман крокодил. „На том броду живи капетан Кука, страшни гусар“;

објасни Петар, приметивши зачуђене погледе Џона и Мајкла. „Једном смо се борили, па сам му одсекао руку, а крокодил је брзо допливао и прогутао је заједно са сатом. Зато сад уместо шаке има куку.“ „Па то је грозно!“, узвикну Венди стресавши се. „Ау!“, повика Мајкл. „Јој!“, цикну Џон.

14.

Четврти део: Изгубљени дечаци

Петар Пан их доведе у своје скровиште, које се налазило у високом, шупљем дрвету усред шуме. Венди и њена браћа тамо су упознали изгубљене дечаке, који су били забавни и разиграни, па су се убрзо спријатељили. Следећег јутра деца пођоше у шуму да се играју, али њихов смех привуче пажњу неких гусара који искочише из грмља и заробише Венди, Џона и Мајкла. Звончица то одмах дојави Петру, који одлете до брода капетана Куке да их ослободи.

15.

Пети део: Повратак кући

Капетан га одмах опази. „Ехеј!“, повика он и насрну на њега са сабљом у руци. Срећом, како је био веома окретан и већ имао искуства у борби против гусара, Петар се муњевито измаче и капетан упаде у море. Одједном се зачу ТИК-ТАК, ТИК-ТАК! „Овај ми је звук познат“, рече капетан

Кука. „О, не! То је крокодил!“ Видевши да му се стари непријатељ приближава, он се даде у бег пливајући из све снаге, а крокодил јурну за њим. Деца су сад била безбедна! Те

ноћи Звончица посу вилинским прахом гусарски брод, који се одиже и полете. „Идемо! Вратићу вас кући“, рече Петар Дарлинговима. Кад су стигли у своју собу, деца на расстанку загрлише Петра Пана и обећаше му да ће заједно проживети још много лепих и незаборавних пустиловина.

16.

ТИГРИЋ И ВАТРА

Индијска народна прича

У давна времена тигрови су пекли месо на ватри. Једног дана једној се тигрици угаси ватра и она посла тигрића по њу. „Иди у село код људи и донеси ми ватре!“, каза му она. „Али опасно је!“, на то ће тигрић. Напослетку, иако се плашио, тигрић ипак пође у село. Успут срене неке животиње, па стаде да се игра са њима. Онда спази језерце и оде да се брчка, па кад коначно стиже у село, сасвим заборави по шта је дошао. Тигрић тад приђе једној кући из које се ширио мирис меса, па виде одшкринута врата и уђе. „Гле што је леп!“, рекоше двоје деце кад га видеше. „Личи на тигра, само је мали. Хајде да му дамо нешто да једе!“ Тигрић се лепо наједе, па леже крај ватре и заспа. Кад се ујутру пробудио, сетио се по шта је дошао, но сад беше касно. „Овде ме хране и фино ми је и топло“, помисли тигрић. „Баш бих могао и да останем!“ Деца се силно обрадоваше, па како је био мали, прозваше га мачка. Од тада мачке живе с људима, а тигрови једу сирово месо.

17.

ЛЕГЕНДА О УРАШИМИ ТАРУ

Јапанска народна прича

Рибар Урашима Таро пронађе једном у мрежи морску корњачу. „Много вредиш“, каза јој он, „али пустићу те. Не желим да ти одузmem живот јер је много дужи од људског.“ Животиња уто нестале, а на чамцу се појави прелепа девојка. „Ја сам кћи морског цара“, рече она рибару, „а попримила сам облик морске корњаче да те искушам. Видим сад да си добар човек и хоћу да се удам за тебе.“ Он пристаде да је узме за жену, па пође с њом да живи на дну мора. После три године Урашима пожелеле да оде горе на земљу да обиђе родбину. Принцеза му даде једну кутију да је се сећа и рече му: „Немој да је отвариш јер нећеш моћи да се вратиш.“ Урашима се врати у своје место, но сазна да нико од његових вољених није више жив: за три године у мору на земљи је прошло триста година. Он онако тужан отвори кутију да се утеши и никад више не виде своју жену.

ДВАНАЕСТ РАЗИГРАНИХ ПРИНЦЕЗА

Балка браће Грим

18.

Први део: Похабане ципелице

Имао један краљ дванаест прелепих ћерки, које су биле толико живахне да их је ноћу закључавао да не би бежале из дворца. Међутим, сваког јутра налазио је њихове ципелице скроз похабане као да су целу ноћ играле. „Ово је баш чудно“, помисли краљ. Пошто нико како није могао да реши ту мистерију, он разасла гласнике по целом краљевству: „Ко сазна шта моје ћерке ноћу раде, даћу му једну за жену.“ Просци се сјатише са свих страна, али ниједан није успео да одгонетне тајну. У двор пође и један млад војник решен да окуша срећу. Успут наиђе на неку старицу и помогне јој. То заправо беше прерушена вила, која му у знак захвалности подари чаробни плашт – ко га огрне, постане невидљив. „Ово ће ти помоћи да дознаш истину“, каза му она, „али пази – немој да окусиш ништа што ти принцезе буду дале да поједеш или попијеш.“

19.

Други део: Златна гранчица

Кад стиже у замак, војника поведоше у собу крај одаја принцеза. Најстарија дође и донесе му јело и вино, у које је сипала неки прашак да га успава. Чим остаде сам, војник баца сву храну и пиће и леже претварајући се да спава. Девојке похиташе до вратанца у поду и нестадоше. Војник се огрну чаробним плаштом и пође за њима путељком што је водио кроз шуму са златним дрвећем, па откину једну гранчицу. Стигоше тако до једног дворца где се приређивао бал. Принцезе уђоше и осташе тамо целу ноћ да играју, а у праскозорје се вратише у своје одаје. „Опет смо их надмудриле!“, радовале су се принцезе.

Но војник ујутру оде код краља, исприча му за бал и показа ону златну гранчицу као доказ. Принцезе нису имале куд, већ су све признале. „Изабери коју хоћеш да ти буде жена“, каза краљ војнику. Он одабра најстарију јер ни сам није био млад, па се одмах венчаше, а краљ га потом одреди за свог наследника.

20.

ЈЕЛА

Балка Ханса Кристијана Андерсена

Мала јела живела је у шуми међу великим јелама, којима се силно дивила. На лето дођоше дрвосече и посекоше нека стабла. „Од њих ће направити велике бродове“, објасни јој рода, „који ће пловити морима широм света.“ „Благо њима“, сетно уздахну мала јела. Дође зима и опет неки људи посекоше нека стабла. „Њих ће окитити за Нову годину“, каза јој јато врабаца. „Благо њима“, опет сетно уздахну мала јела. Прође година и напokon и на њу дође ред да је посеку. Однесе је у једну кућу и окитише за Нову годину. Јела је била пресрећна, но чим су празници прошли, раскитише је и однеше на мрачан таван, а онда је напослетку исцепаше у цепанице и заложеше од ње ватру, а јела се сети своје мирисне шуме и зажали што је пожелела да је посеку.

21.

ПРИНЦЕЗА СКРИВЕНА ПОД ЗЕМЉОМ

Балка Ендруа Ланга

Један је краљ љубоморно чувао своју кћер, па је саградио дворac под земљом и тамо је сакрио. „Ко нађе моју кћер, даћу му је за жену!“, објавио је. Младићи са свих страна пођоше да је траже, али ниједан није могао да је нађе. Један прелеп и лукав младић се досети шта ће – замоли неког пастира да га ушије у јагњећу кожу са златним руном и изведе пред краља. Овај сместа узео јагње и одведе га у подземни замак код кћери да јој га покаже. Кад су остали сами, младић збаци кожу са себе, а принцеза се истог часа заљуби у њега. После три дана онај пастир се врати по своје јагње, а принцеза рече младићу: „Мој ће ти отац тражити да ме препознаш у јату гусака – ја ћу бити она што кљуном чисти перје.“ Младић оде код краља и рече му да зна где је принцеза. Краљ ће на то: „Нашао си је! Ал’ сад мораш да је препознаш!“ Показа му јато гусака, а младић одабра ону која је кљуном чистила перје. Краљ му онда даде кћер за жену, па су живели срећно до краја живота.

22.

РИБАР И ДУХ

Прича из „Хиљаду и једне ноћи“

Некада давно живео један сиромашан рибар. Једне ноћи он извуче мрежу и у њој нађе боцу затворену чепом. „Можда је у њој неко благо!“, помисли рибар. Када је извадио чеп, из боце поче да се извија плавичасти дим, а из њега се створи огроман дух! „Ја сам дух из боце“, каза он трљајући очи. „Да си ме раније пустио, испунио бих ти сваку жељу, али сада ћу те убити!“, заурла дух, бесан што је тако дуго био заточен. Рибар се уплаши, али му онда нешто паде на ум: „Ах, ма ти си обичан лажов!“, каза он духу. „Немогуће је да толики џин стане у ову једну малу боцу.“ „Могуће је, сад ћу ти показати!“, одврати дух зајапутивши се од беса. Дух се на то у трен ока претвори у облак плавичастог дима и несташе у боци. Рибар онда брже-боље затвори боцу, а џин стаде да га преклиње да га ослободи. Рибар му на то каза: „Можда јеси моћан, пријатељу, али свакако ниси много паметан!“

23.

БАЛЕГАР

Балка Ханса Кристијана Андерсена

У царским стајама, међу царском балегом царског коња, живела је буба балегар. Уместо да се жали на смрад, балегар је заправо био врло поносан што баш ту живи. Једног јутра дође ковач да поткује коња дивним златним потковицама. „И ја живим овде! Хоћу и ја златне потковице!“, повика балегар, а ковач се на то насмеја и упита га: „Јеси ли ти царски коњ?“ „Нисам, али...“ „Онда нема потковица!“ Дубоко увређен, балегар изађе и проведе ноћ на трави. „Овде је тако хладно!“, пожалио се. У зору је прешао у јарак, али су га онда ухватила нека деца која су га везала за штап и побегла. Кад се ослободио, балегар се врати у шталу и завуче се у гриву царског коња. Онда га погледа и рече: „Зато су му ставили златне потковице! Јер сам ја његов витез!“ И опет осети понос.

